

N:o 183.

Af Herr J. Johansson från Örebro län: Om underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t angående revision af gällande författningar, rörande olika slag af sprängämnen, deras tillverkning och fortskaffande m. m.

Vid den behandling, som de af mig vid innevarande riksdag väckta motionerna N:is 129 och 130, den förra, eller N:o 129, innefattande förslag till ändring af Kongl. förordningen den 21 Oktober 1869, angående tillverkning af nitroglycerin, dynamit och andra sprängämnen, samt den sednare, eller N:o 130, om ändring af Kongl. förordningen den 1 Oktober 1858 samt Kongl. kungörelsen den 10 April 1863, angående tillverkning, vård och försäljning af krut, undergått i det Tillfälliga Utskott N:o 3, hvartill de hänvisats, har den åsigt enhälligt uttalats, att en revision af samtliga de olika förordningar, som tid efter annan utfärdats, rörande särskilda slag af sprängämnen, vore särdeles önskvärd och af behovet högt påkallad; men då Utskottet af formela skäl funnit sig förhindradt att förorda bifall till sådan utsträckning af de i förenämnda motioner åsyftade ändringsförslag, har jag ansett mig böra begagna den mig i grundlagen tillerkända rättigheten, att genom ny motion i ämnet framställa det förslag, som af omständigheterna sålunda blifvit föranlett.

Bih. till Riksd. Prot. 1873. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 15 Häft.

Bergsbrukets, isynnerhet grufvetryningens, och man kan tillägga äfven jordbrukets behof af kraftigt verkande sprängämnen har visserligen i ganska vidsträckt mån blifvit tillgodosedt genom åtskilliga af den nyare tidens uppfinningar inom det kemiskt-tekniska området, men dessa uppfinningar hafva ock med en förvånande hastighet velat uttränga än det ena än det andra af redan bekanta sprängämnen, hvarigenom åter den olägenhet förorsakats, att lagstiftningen angående dessa viktiga ämnen, så att säga, icke hunnit följa med, utan varit nödsakad att, innan ett nytt sprängämnes farlighet ännu blifvit tillräckligt pröfvad, meddela bestämmelser rörande användandet deraf, som icke kunna anses motsvara de fordringar, vår praktiska tid uppställer såsom ett hufvudvilkor för all utveckling uti industrielt och ekonomiskt hänseende. Den i vårt land gällande lagstiftning angående de särskilda slagen af sprängämnen har ock, till följd af nu anmärkta förhållanden, blifvit likasom sönderstyckad på ett sådant sätt, att det möter ganska stora svårigheter för industri- eller bergsbruksidkaren att med säkerhet veta hvilka föreskrifter han har att efterleva eller hvilka försigtighetsmått honom åligger att i ena eller andra fallet iakttaga, för att undvika de sannerligen icke milda straffbestämmelser, som bristande kännedom och deraf härledd försumlighet kan medföra. En revision af ifrågavarande lagstiftning, på ett sådant sätt verkställd, att man i en enda författning finge alla hithörande bestämmelser sammantörda, synes därför vara särdeles nödvändig; och kunde man derjemte beredas de lättnader i fråga om upplag eller transport af sprängämnen, hvartill en flerårig lycklig erfarenhet borde berättiga, så vore säkerligen mycket vunnet till fördel och fromma för landets industri i allmänhet.

Så vidt jag kunnat finna, äro följande särskilda författningar angående sprängämnen nu gällande, nemligen: Kongl. förordningen den 1 Oktober 1858, angående tillverkning, vård och försäljning af krut; Kongl. kungörelsen den 10 April 1863, angående förändrad lydelse af vissa paragrafer i nyssberörda förordning; Kongl. förordningen angående kruts och andra explosiva ämnens transporterande å jernväg för lokomotiv af den 21 Oktober 1869, samt den under sistnämnda dag utfärdade Kongl. förordningen angående tillverkning af nitroglycerin, dynamit och andra sprängämnen som innehålla nitroglycerin, samt deras vård och försäljning. I denna sednare förordning har dessutom genom särskildt utfärdade Kongl. resolutioner åtskilliga undantagsbestämmelser blifvit meddelade, som äfven i viss mån synas påvisa behofvet af en genomgripande revision af hithörande författningar. Jemför man derjemte vare sig antalet af eller innehållet uti de häröfvan uppräknade författningarne med den i brödralandet Norge gällande lagstiftning i förevarande fall, måste en sådan jemförelse övilkorligen utfalla till fördel för det sednare landets, beträffande så väl den reda

och enkelhet, hvarmed ifrågavarande bestämmelser finnas meddelade, som ock i afseende å de verkliga lättnader, hvilka isynnerhet vid sprängämrens transporterande *landvägen* kommit våra norska bröder till del, emot hvad förhållandet är hos oss. Jag har redan i motionen N:o 129 närmare påpekat åtskilliga af de fördelar i sistnämnda hänseende, som den norska bergsbruksidkaren tillgodonjuter framför den svenska, och jag anhåller derföre att till hvad båda motionerna i öfrigt innehålla nu få hänvisa; men det lider icke tvifvel att äfven andra bestämmelser gifvas i den norska lagstiftningen, som förtjenade att uppmärksammas vid en revision af den svenska, särdeles i fråga om de kvantiteter af olika sprängämnen, som af konsument och i vissa fall äfven af handlande få hållas i upplag utan särskilda vilkor och förbehåll. Vid många af våra större grufvefält, till exempel, är det *dagliga* behovet vida öfverstigande den ringa kvantitet af 20 skålpund dynamit, som man enligt § 18 i 1869 års förordning är berättigad att utan särskildt tillstånd innehafva och förvara; och den kostnad som förorsakas grufvebolagen derigenom att snart sagdt för hvarje särskild grufva anskaffa lämpligt förvaringsrum är ganska betydlig och lätt frestande till lagens öfverträdande, hvarföre denna bestämmelse ingalunda kan anses motsvara den säkerhet lagstiftaren dermed antagligen åsyftat.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, och med hänvisning derjemte till hvad i detta ämne redan blifvit yttradt i ofvan åberopade motioner N:is 129 och 130, vågar jag vördsammast föreslå:

att Riksdagen må hos Kongl. Maj:t anhålla om revision af gällande lagstiftning i fråga om olika slag af sprängämnen, deras tillverkning och fortskaffande, i sådant syfte, att vederbörande tillverkare och konsument af dylika ämnen må beredas de lättnader, synnerligast i afseende på upplag och landväga transporter, som af behovet finnas påkallade och jemväl äro förenliga med allmän och enskild säkerhet; äfvensom att alla hithörande stadganden måtte upptagas i en enda författning.

Om remiss till Andra Kammarens Tillfälliga Utskott N:o 3 anhålles

Stockholm den 12 Februari 1873.

J. Johansson